

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1981/972

Karar No : 1981/640

ÖZET : 1-2247 sayılı Yasa'nın 19.maddesi uyarınca yapılan başvuru üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi'nce yargı yeri belirlendikten sonra, başvuran mahkemenin görevsizlik kararı vermesi ile biçim yönünden oluşan görev uyuşmazlığının yeniden çözülmesi gerektiği,

2-Sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin olup ilandan önceki üç aydan daha önce işlenmekle beraber 1402 sayılı Yasa'nın 13/b maddesinde yazılı bağlantı koşulunu içeren suça ait davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Emrullah Sunar ve Arkadaşları

O L A Y : 6.1.1980 günü Dev-Şol isimli yasa dışı örgüte mensup olan sanıklar

Emrullah Sunar ile Hakkı Kul'un yanlarında henüz kimlikleri tesbit edilemeyen bir kaç arkadaşları olduğu halde pusu kurarak Adalet Partili olan Cemal Üstündağ ile Kemal Üstündağ'ın siyasal görüş ayrılığı nedeniyle, tabanca ile ateş ederek öldürdükleri ileri sürülerek T.C.K.nun 450/4-5., ve 6136 sayılı Yasa'nın 13.maddeleri ile cezalandırılmaları istemiyle Bursa C.Savcılığı'nca 18.1.1980 günlü iddianame ile açılan kamu davası üzerine:

Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesi, 3.3.1980 günlü, 1980/22-44 sayı ile, suçun sıkıyönetim ilanına neden olan olaylardan olduğu ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu davalarla bağlantılı bulunduğu gerekçeleriyle görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi, 17.10.1980 günlü, 1980/647 esas sayı ile, görevli yargı yerinin belirtilmesi için, 2247 sayılı Yasa'nın 19. madde uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuştur.

Başvuruyu inceleyen Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, 16.2.1981 günlü, esas 1980/88, karar 1981/87 sayı ile, (suçun sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin olup 1402 sayılı Yasa'nın 13/b maddesindeki, sıkıyönetim mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olarak işlendiğine ilişkin dosyada yeterli kanıt bulunduğu) gerekçesiyle Askeri Yargı yerini görevli bularak, başvurunun reddine karar vermiştir.

Bu arada aynı olayın sanıklarından olup sonradan kimliği tesbit edilerek yakalanan Muharrem Or hakkında Bursa C.Savcılığı 27.3.1980 günlü ve Mehmet Korkut hakkında da 29.5.1980 günlü ek iddianameler ile 2 ayrı dava açılmıştır.

Bu davalar Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nce birleştirilmiştir.

Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesi : 31.7.1980 gününde, 1980/70-152 sayı ile, devletce sanıklardan Emrullah Sunar ile Hakkı Kul haklarında açılıp görevsizlik kararı verilerek İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'ne gönderilen dava ile bu davanın birleştirilerek görülmesi için görevsizlik kararı vermiş ve dosyayı İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'ne göndermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi, 7.7.1981 gününde, 1981/556-672 sayı ile, bu dosya ile kendi mahkemesinin 1980/647 esas sayısında kayıtlı dosyanın birleştirilmesine ve davanın 1980/647 sayılı dosya üzerinden devamına karar vermiştir.

Gene bu arada aynı olayın sanıklarından olan ve sonradan kimliği tesbit edilerek yakalanan İlhan Engin hakkında Bursa C.Savcılığı 5.11.1980 günü ek bir iddianameyle aynı biçimde kamu davası açılmıştır.

Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesi, 12.11.1980 gününde, 1980/276-212 sayı ile, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'ndeki dava ile irtibatı nedeniyle birleştirme kararı vererek dosyayı adı geçen mahkemeye göndermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi, 16.2.1981 gününde, 1981/2 sayı ile, bu davanın da kendi mahkemesindeki 1980/647 esas sayılı dosya ile birleştirmesine karar vermiş ve daha sonra,

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi, 7.4.1981 gününde, 1981/64283 sayı ile, suçun sıkıyönetim ilanından üç aydan daha önce işlendiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece biçim yönünden Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi'nin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde belirtilen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇİ : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Ahmet H. Boyacıoğlu'nun Başkanlığı'nda, Fethi Özduval, İsmail Oğuz, Şeref Tolgüç, Orhan Erdem, Orhan Ertosun ve Hasan Çelikkale'nin katılmaları ile yaptığı 26.10.1981 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın, daha önce görev uyumsuzluğu çözümlenmiş bulunmasına göre yeniden katıttihazına yer olmadığına ve sonradan Askeri Mahkemece verilen görevsizlik kararının mercuce yazılı emir yoluyla kaldırılmasına karar verilmesi gerektiği, Askeri Yargıtay Başsavcılığının ise Askeri Yargı'nın görevli olduğu yolundaki, düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, huriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısına katılan Yardımcı Musa Sönmez'in aynı doğrultudaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü 16.2.1981 günlü, esas 1980/882, karar 1981/87 sayı görevi belirleyen kararında (suçun MGK'nin 7 Sayılı Kararı'nın 4. maddesi kapsamına girdiği sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin olup, 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13/b

Esas No : 1981/972

maddesindeki irtibat halinin bulunduğunu, bu nedenle Askeri Yargı yerinin görevli olduğunu kesin olarak belirtmiştir.

1402 sayılı Yasa'nın 13.maddesi, 2301 sayılı Yasa ile 9.9.1980 günü değiştirilmiş ve Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kararı bu tarihten sonra ve aynı maddeyi gözönünde tutularak 16.2.1981 gününde vermiştir. Bu itibarla, sıkıyönetim askeri mahkemesinin yasa değişikliğini söz etmesi olanaksızdır. Öte yandan adı geçen 13.maddede değişiklikten evvel ve sonra, genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı suçların Askeri Mahkemede görülmesi ilkesi yer alması göre, yasa değişikliğinin mahkemenin kararına etkisi olmadığı da kuşkusuzdur.

Fundan başka Anayasa'nın 142., 2247 sayılı Yasa'nın 1., 19., 29.maddeleri hükümlerine göre, Uyuşmazlık Mahkemesi kararları kesin olup, 28/2.madde hükmü gereği de ilgili yargı mercileriyle bütün makam, kuruluş ve kişiler mahkeme kararlarına uymak, geciktirmeksizin onları uygulamakla ödevlidirler.

Yukarıda açıklanan duruma göre, gerçi sıkıyönetim askeri mahkemesi Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görevi belirten kesin kararlarından sonra, yasa hükümlerine göre, davaya devam eden sonuçlandırılması gerekirken, yasa hükümlerine aykırı olarak bir görevsizlik kararı vermiş bulunmakta ise de, bu karar kesinleşmiş olmasına göre, ortada biçim yönünden de olsa Adli ve Askeri Yargı mercilerince verilmiş iki kesinleşmiş görevsizlik kararı bulunmasına göre, kınunun en çabuk çözüm yolu, Yasaya aykırı olarak verilen sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasından ibarettir. Nitekim Mahkememiz benzeri bir işte 6.7.1981 gününde, esas 1981/144, karar 1981/503 sayılı ile, aynı biçimde karar vermiş bulunmaktadır.

Bu görüşe Ahmet H. Boyacıoğlu katılmamıştır.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine bu nedenle İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 7.4.1981 günlü, esas 1980/647, karar 1981/283 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına Ahmet H. Boyacıoğlu'nun bu konuda karar ittihazına yer bulunmadığı ve yazılı emirle sözü edilen kararın bozulması için Milli Savunma Bakanlığı'na dosyanın intikal ettirilmesi gerektiği yolundaki, karşı olma ve oyçokluğuyla 26.10.1981 gününde kesin olarak karar verildi.

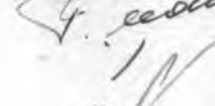
Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

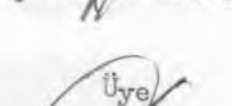
Üye

Rehber Özdemir

Üye

Şeref Tolungüç

Üye

Orhan Dertosun

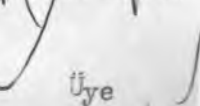
Üye

Mehmet Nispet Oğuz

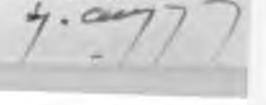
Üye

Orhan Erdem

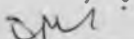

Üye

Hasan Çelikkale

G/T.

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1981/972

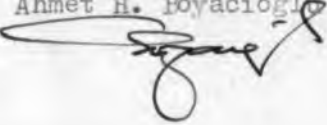
Karar No : 1981/640

KARŞI OY YAZISI

Çoğunluk, kararına, benzer bir uyuşmazlık nedeniyle verilen 6.7.1981 günlü, Esas 1981/144, karar 1981/503 sayılı kararda açıklanan görüşlere dayandırmıştır. Bu karara, ba'li karşı oy yazısında, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin karar veremeyi gerektiren yasal bir nedenin bulunmadığı, kanuna aykırı olarak verilecek kesinleşen bir kararın nasıl ve hangi yol ve mercilerce kaldırılacağına da 353 sayılı Yasa'nın 243.maddesinde gösterildiği ayrıntılı bir biçimde açıklanmış, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kararına rağmen görevsizlik kararı verilmesinde olumsuz görev uyuşmazlığının oluşmasından değil yasaya aykırı olarak karar verilmesinden söz edilebileceği belirtilmiştir.

Aynı gerekçelerle uyuşmazlığa konu edilen kararın 353 sayılı Yasanın 243.maddesi gereğince yazılı emirle bozulması için dosyanın Milli Savunma Bakanlığına gönderilmesi yer ne, yine bu işte Uyuşmazlık Mahkemesi'nin verilmiş kesin karara rağmen Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi Kararının kaldırılmasına karar verilmesine karşıyım.

Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

G/T.